

linger, der foregaa i Kirken, thi frit staa vi, om vi søge Kirkens Naademidler, frit stille vi os ogsaa til de øvrige Handlinger, Konfirmationen og hvad andet vi have med Kirken at gøre. Frit staa vi nu med, hvad vi gjorde i tidligere Dage her i Landet i Forhold til Kirken. Nu kommer der ingen og sætter os i Halsjern og i Baand og Bøjle, naar vi ikke gaa i Kirke det fornødne Antal Gange, og naar vi gaa i Kirke, kommer der ingen med en Pigkæp og prikker til os, om vi sidde og sove der inde. Vi staa ganske anderledes frit stillede over for Kirken i det hele taget nu, og naar vi faa denne Sag ordnet, kunne Pærrerne ogsaa frit henvende sig i Kirken og søge Velsignelsen. Det er netop den rette Maade, det er det formaalstjenlige. Thi det maa man huske paa, at det er ikke Kirken lige saa lidt som Kirkens Medlemmer tjenligt, at de skulle drives ved Tvang, saaledes at de ved Tvang føres ind i Kirken. Der gælde det gamle Vers:

De slet mig forstode,
Som ej med det gode
Bød Sjæle til Gæst.
Med Baand og med Bøjle,
Med Stang og Tøjle
Man gør ingen Fest.

Nu siger man jo: men en saadan Ordning vil ikke højne Ægteskabet, og det trænger til at højnes. Ja, det skal jeg ikke benægte, man kan ikke sætte det Forhold for højt. Men tro ærede Medlemmer virkelig, at Ægteskabet højnes ved at vedtage en Ordning som den her i Ændringsforslaget foreslaaede. I Virkeligheden løser dette ikke Vanskelighederne og afhjælper kun enkelte Vanskeligheder ved at skabe ny og paa mangfoldige Omraader beholde den Ordning, der nu er til Stede, beholde det samme som nu, at man sammenblander det borgerlige med det kirkelige. Jeg tror ikke, at det paa nogen Maade vil højne Ægteskabet. Jeg tror, at den Sammenblanding af forskellige Forhold, som nu finder Sted, er medvirkende til, at mange se mindre ærbødigt paa Ægteskabet. Gør man en klar Adskillelse, vil man snart naa fremad paa dette Omraade. Jeg siger dette med særligt Henblik paa en Passus i Flertallets Betænkning, hvor der tales om Ægteska-

bets Stiftelse som en simpel borgerlig Akt. Ordet „simpel“ bruges flere Gange. Jeg ved ikke, hvad der derved skal forstaaes; man kan jo ved dette Ord forstaa, hvad der er enkelt og ligetil, men man kan ogsaa tænke paa, hvad der er daarligt, simpelt, usself. Det er vel neppe det sidste, man mener dermed paa dette Sted, thi det, Lovgivningen og Administrationen fastslaar, maa man dog anerkende. Flertallet siger imidlertid: „naar Ægteskabets Stiftelse gøres til en simpel borgerlig Akt, er den Fare neppe udelukket, at det hele efterhaanden vil kunne blive opfattet som et almindeligt Kontraktsforhold, der som saadant uden Følelse af Skam og Synd kan fortolkes, brydes og løses efter eget Tykke og privat Overenskomst“. Denne Passus vil jeg gøre opmærksom paa, fordi jeg tror, den er meget uheldig. Det kan jo ikke være Udvalgsflertallets Mening, at man uden Følelse af Skam og Synd kan bryde almindelige Kontrakter, det ærede Flertal vil sikkert ikke række Haand til en saadan Betragtning. Jeg er overbevist om, at den Mand, som kan bryde en almindelig Kontrakt uden Følelse af Skam og Synd, han vil paa samme Maade kunne bryde Ægteskabet. Dernæst maa Flertallet ikke tro, at det, der her foreslaas, vil føre os ud over Vanskelighederne. Det vil det slet ikke, det vil kun føre os ind i ny Vanskeligheder. Nu siger det ærede Medlem (Breinholt) ganske vist, at det, her er foreslaaet, stiller Befolkningen frit. Det er dog en underlig Maade at stille Befolkningen frit paa; straks vil den maaske tro, den virkelig er stillet frit, og at den kan vælge mellem borgerligt og kirkeligt Ægteskabs Indgaaelse. Men snart ville de vanskelige Tilfælde melde sig, og det vil vise sig, at der ingen virkelig Frihed eksisterer. Folk ville blive afviste i Kirken; de ville faa det Svar: I kunne ikke opnaa kirkelig Vielse, og de ville kunne blive afviste Gang efter Gang, indtil de til sidst, endskønt de ønske den kirkelige Vielse, maa lade sig nøje med den borgerlige. Dette er imidlertid ikke at stille Befolkningen frit, og det lader sig overhovedet ikke gøre at stille begge Parter frit, baade Befolkningen og Præsterne. Et Par, der vil giftes, kan vel faa Anerkendelse for, at der fra Lovgivningens Side intet er til Hinder for deres